

Libuše Váňová: Církevní dějiny Benešova ve světle archeologických výzkumů. Diplomová práce. Ústav dějin křesťanského umění, Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy v Praze, Praha 2011, 99 s.

Libuše Váňová si za předmět své práci zvolila středověké církevní dějiny středočeského města Benešova, na které se pokusila nahlédnout z méně obvyklého úhlu pohledu, totiž perspektivou konfrontace dosavadního klasického historiografického bádání s archeologickými výzkumy. Autorka svou práci rozčlenila do čtyř základních tematických kapitol. První z nich věnovala rozboru odborné literatury k dějinám Benešova s přihlédnutím k tematickému zaměření své práce a zvláště jejímu chronologickému zacílení na dobu pozdního středověku a počátku novověku. L. Váňová předkládá propracovaný přehled o dosavadním bádání a je patrné, že se velmi dobře orientuje v regionální literatuře a na základě její interpretace i vlastního bádání je schopna upozornit na řadu mylných (a tradovaných) představ o průběhu historických událostí. Ve druhé kapitole autorka rekapituluje historický vývoj lokality od jejích prehistorických počátků až na práh 20. století. Vzhledem k tomu, že k syntetickému pohledu na církevně historický vývoj se autorka už dále v práci nevrací, je trochu škoda, že svou interpretaci nerozšířila o vlastní studium dalších a pramenů k dějinám církevní správy, doposud systematicky nezpracovaných. Jejich studium by autorce pomohlo oživit dějiny sakrálních památek osudy jejich zakladatelů, duchovních i donátorů. V tomto ohledu odkazují zejména na vizitační protokol Pavla z Janovic, konfirmační knihy i řadu dalších pramenů, které autorka občas v textu zmíní (např. na s. 18), bohužel ale cituje jen z přehledových prací a k původnímu prameni (resp. jeho edici) se neobrací. Zároveň by si tato kapitola i celá práce podle mého soudu zasloužila větší pečlivost při citování pramenů i literatury.

Vlastní jádro práce je soustředěno do dvou závěrečných kapitol. První z nich (tj. třetí kapitola práce) je zaměřena na archeologii jako metodu historického výzkumu a její historický vývoj, k čemuž autorka připojila krátký text k otázkám metodologie. Dokážu pochopit záměr autorky přiblížit čtenáři složitost interdisciplinárního přístupu, nicméně obě zmíněné části této kapitoly, i když jsou čtivé a atraktivní, nesouzní s hlavním tématem práce a čtenáře při sledování středověkých církevních dějin spíše ruší. V závěrečné (čtvrté) a nejrozsáhlejší kapitole se pak L. Váňová vrací k městu Benešovu. Na příkladu několika historických lokalit se snaží rekonstruovat církevní život města, zejména dějiny a stavební vývoj minoritského konventu Na Karlově a špitálu s kostelem sv. Alžběty. Zde považuji za velmi přínosné, že se autorka nesoustředila pouze na vlastní dochovanou či předpokládanou církevní památku, ale zabývala se i celkovým historickým vývojem přilehlého areálu a i další městské zástavby. Autorka se částečně opírá o publikované studie (často z pera autorky samotné), částečně o nezveřejněné nálezové zprávy. Výklad je napsán srozumitelně a je patrné, že autorku tato práce velmi zaujala a věnuje se jí dlouhodobě a systematicky. Je jen trochu na škodu věci, že se jí zcela nepodařilo naplnit předsevzatý interdisciplinární přístup a zřetelněji zasadit archeologické nálezy do výsledků historického studia. Předpokládám ale, že se tak stalo pouze z nedostatku času.

Závěrem je možno konstatovat, že L. Váňová předložila magisterskou diplomovou práci, která splňuje kritéria požadovaná kladená. Z těchto i dalších výše uvedených důvodů doporučuji práci k obhajobě.